

Războiul Rece actual, lumea germană și românii

Sergiu I. CHIRCĂ

Doctor habilitat, Profesor Universitar,
Catedra Management Social, ASEM,
Membru de Onoare al Academiei Române

The current Cold War, the German world and the Romanians

Sergiu I. CHIRCĂ

Doctor Habilitate, University Professor
Department of Social Management, AESM
Honorary member of the Romanian Academy

Abstract. *The launch of the Cold War by the Russian President Vladimir Putin resulted in strategic geo-economic and geopolitical changes that directly affect the evolution and development of The Great Powers, including the European Union and its member countries, as well as the future of the Republic of Moldova as a formally independent state. In the current article, we will refer to Germany and Austria as the "German world", while Romania and the Republic of Moldova will be referred to as the "Romanian world".*

Keywords: *Cold War, political economy, militarization, informational war, propaganda, NATO, Eurasian Economic Union.*

Pornind de la faptul că politică și economia sunt două surori de cruce, vom face referință la economia politică a evenimentelor contemporane. După Cel de-al Doilea Război Mondial și Războiul Rece dintre defuncta Uniune Sovietică și SUA, apăruseră niște premise reale pentru Europa și întreaga lume de a intra în era păcii și a progresului. Germanii se împăcaseră cu francezii, Uniunea Europeană evolua și își extindea spațiul, ba chiar se crease un "rând" al mai multor țări excomuniste care doreau să adere la această comunitate. Se părea că și Federația Rusă, imediat după dezmembrarea imperiului sovietic, pornise pe calea democrației și a reformelor economice profunde. Însă, odată cu venirea lui Vladimir Putin la putere, situația, treptat, a început să se modifice, iar în al doilea mandat al acestui demnitar, Rusia a început să se înarneze de parcă cineva dorea s-o ocupe. Și dacă în toate fostele republici sovietice, cu un anumit specific în cele din Asia, au intervenit schimbări, acestea pornind pe calea democrației

și a economiei de piață, apoi în Federația Rusă, precum afirmă istoricul rus Leonid S. Vasiliev (mai 2016) „создать нечто новое у нас не получилось” [1]. Nu a ieșit nimic din mai multe motive. În opinia noastră, "imperiul răului" – URSS, deși s-a dezmembrat în 1991, nu a dispărut. Federația Rusă devenise succesoarea imperiului, nu succesoare a unei țări cu tradiții democratice și economie de piață, dar a unui mamut imperial agresiv și expansionist. Or, din punct de vedere istoric, rușii s-au dezvoltat în comun, fără proprietate privată, fiind conduși ba de feudali, ba de țari, ba de către comuniști. În felul acesta, mentalitatea rusului, timp de secole, s-a format precum afirmă același Leonid Vasiliev, „на ставке древнеримского принципа – хлеба, зрелищ и на имперские успехи: знай наших!”. Totuși această teză nu corespunde întocmai cu realitatea rușilor, deoarece Imperiul Roman a fost un imperiu civilizată, pe când cel rusesc a avut o altă temelie – Hoarda de Aur a tătarilor și a mongolilor. Totodată, în Imperiul Roman exista deosebire între mentalitatea populației și cea a legionarilor, pe când în Rusia, mentalitatea armatei și cea a populației ruse per ansamblu constă într-o supunere oarbă liderului, care pentru ei a fost și este Dumnezeu și care trebuie să-i asigure cu resursele necesare pentru existență. Populația rusă este gata oricând să se înroleze în armata expansionistă, iar cele mai mari sărbători naționale sunt dedicate victoriilor militare. Actualmente, cea mai mare sărbătoare națională, religioasă și politică se referă la victoria rușilor în Războiul din anii 1941-1945, fiind mai ceva decât sărbătoarea Paștelui, iar "panglica Sfântului Gheorghe" – mai ceva decât crucea creștină. Se pare că această matrice socială nu corespunde unei civilizații, ci unui păgânism, iar cei ce afirmă că e o „civilizație deosebită, rusească”, o fac

pentru a-i menține pe ruși izolați și solidari într-o ură față de cei ce progresează. Considerăm că venirea lui Vladimir Putin la conducerea Federației Ruse nu este întâmplătoare, ci reiese din tulpina istorică a acestui popor. Nu este întâmplătoare nici declanșarea de către Rusia a războiului rece actual, care între timp s-a transformat în unul "fierbinte" – expansiunea militară asupra Ucrainei. Războiul Rece actual este mai periculos decât de acela care a avut loc între URSS și SUA în secolul XX. Acest fapt este confirmat chiar de către oamenii de știință și specialiștii din diverse domenii ale Federației Ruse. Vom menționa doar unii autori și publicații din a. 2016 care sunt relevante în opinia noastră: academicianul Alexei Arbatov – „*Россия и Гонка Вооружения*”; doctorul în filosofie Alecsandr Țipco – „*О предателях подлинных и мнимых*”, „*И снова мания грандиоза*”; Irina Glebova – „*Проблема – 2016: война или мир*”; candidatul în științe chimice Serghei Smirnov – „*Возрождение империи*”; doctorul în jurisprudență Serghei Țupleaev – „*Жизнь по эскизам национальной идеи*”; doctorul în istorie Alexei Kiva – „*Прошли ли мы точку невозврата?*”; doctorul în filosofie Serghei Nicoliskii – „*Возможна ли перестройка-2*”.

Războiul Rece actual a demarat atunci când V. Putin a declanșat reînarmarea, demonstrarea forței militare, militarizarea economiei și a mentalității societății, însă, în opinia noastră, acest război a fost declarat oficial de către ex-președintele D. Medvedev în noiembrie 2011, la întoarcerea din Honolulu, unde președintele SUA Barack Obama, a dat undă verde Rusiei pentru a deveni membră a Organizației Mondiale a Comerțului, după ce Moscova a stat la coadă mai mult de 18 ani pentru a adera. Atunci dl D. Medvedev s-a adresat poporului, constatând că dușmanul Federației Ruse este SUA. Ulterior, V. Putin a ocupat postul prezidențial în locul lui D. Medvedev și a purces la pregătirea invaziei Crimeei și a destabilizării situației politice din regiunea Donbas a Ucrainei.

Concomitent, Moscova a declanșat și un război informațional bine organizat și gestionat contra SUA, , dar și contra Ucrainei, care a dorit să adere la UE și NATO, pretinzând, de fapt, că Statele Unite ar fi început acest război. Odată cu anexarea Crimeei și începerea acțiunilor militare în Sud-Estul Ucrainei, propaganda rusă a promovat ideea formării unei zone noi

„*NovoRossia*”, ce trebuia să includă Estul Ucrainei și regiunile maritime de la Marea Neagră, inclusiv regiunea Odesa și sudul Basarabiei. În felul acesta, formarea URSS-2 trebuia să permită Rusiei să iasă la gurile Dunării și să restabilească frontiera de la Prut în modul în care aceasta a fost stabilită abuziv în urma ocupației Basarabiei și a nordului Bucovinei de către sovietici în a. 1940. Paralel cu aceste acțiuni, Kremlinul a declanșat în mass-media acaparată politic, dezinformarea opiniei publice naționale și internaționale cu privire la începutul dezmembrării UE, atrăgând de partea sa politicieni sus-puși din Grecia, Cipru, Ungaria și chiar din Italia. Drept urmare, Occidentul a răspuns cu sancțiuni economico-financiare și protejarea țărilor baltice, a Poloniei, României și Bulgariei. Federația Rusă, la rândul său, a răspuns cu sancțiuni comerciale și majorarea multiplă a cheltuielilor pentru reînarmare. A început militarizarea regiunilor polare ale Rusiei și formarea de baze militare rusești peste hotarele țării.

Academicianul A. Arbatov constată că această goană accelerată de reînarmare este de sorginte ofensivă. Ea a ignorat politica de nerăspândire a armelor atomice, fapt care a condus la apariția mai multor țări ce s-au încadrat în producerea acestor arme. Printre acestea ar putea fi Coreea de Sud, Japonia și chiar țări cu mult mai mici precum Armenia. Acest război rece și reînarmarea Rusiei au determinat și sporirea cheltuielilor militare ale țărilor membre NATO, ele angajându-se să ridice ponderea acestora în bugetele naționale la 2% anual, deși cifra este de 2-3 ori mai mică decât în cazul Rusiei. De asemenea, s-a decis crearea a două baze de apărare cu rachete în România și Polonia, precum și formarea unei flote a flancului sudic NATO în Marea Neagră. Toate aceste acțiuni și procese sunt atât de periculoase încât academicianul Alexei Arbatov, membru al Consiliului pentru problemele politicii externe și securitate, constată în publicația deja menționată: „*Существующие мировые проблемы, включая миграцию, климат, экономические кризисы, этнические и религиозные конфликты, так или иначе раньше или позже можно решить, если удастся предотвратить ядерную катастрофу. А если не удастся – заниматься этими проблемами будет некому*” [2].

Din ceea ce s-a constatat până în prezent, reiese că președintele V. Putin este un politician periculos, care suferă de multiple maladii sociale precum cea de declanșare a războaielor, inclusive cu folosirea bombei atomice, dar și de boala expansionismului manifestată prin cucerirea altor popoare și teritorii. În plus, el a contaminat cu aceste "boli" și o mare parte a poporului rus. Dovadă este procentajul foarte înalt de susținere a acestei politici de către populație, în pofida nivelului scăzut de trai și a creșterii impozitelor, reducerii cheltuielilor bugetare pentru sănătate, învățământ și educație. Ultimele date sociologice arată că circa 25% dintre ruși sunt de acord cu utilizarea forței termonucleare contra "inamicului", numărul acestora sporind, atunci când Vladimir Putin, după constatarea despre anexarea Crimeii, a mulțumit militarilor, spunând că Rusia a fost pregătită să aplice în caz de necesitate și această forță distrugătoare. Totodată campania de înfricoșare a opiniei publice europene și mondiale este susținută de biserică, dar și de către unii intelectuali. De exemplu, specialistul în domeniul culturii cinematografice Caren Șahnazarov, a declarat că ar trebui de lansat o rachetă cu bombă atomică asupra Istanbulului, în legătură cu doborârea de către aviația turcă a avionului rusesc.

Cât despre biserică, istoria e și mai vastă. Încă patriarhul Alexei al II-lea, apoi patriarhul Kiril al Bisericii Ortodoxe Ruse au stabilit teritoriul „Lumii Ortodoxe Ruse”, care nu este altceva decât teritoriul politic și național al Federației Ruse. Aceștia, în fond, au marcat teritoriile ce trebuie ocupate – fostele republici în care, după dezmembrarea URSS în 1991, a rămas populație de etnie rusă – implicit, formarea „URSS-2” prin diverse metode, dar și cu arma. Protoireul Vsevolod Ceaplin, fostul șef al Departamentului de relații externe al Bisericii Ortodoxe Ruse, încă în anul 2006 a lansat lozincă politică „*считать губительным оборонное сознание*”, ca apoi, în toamna anului 2015, să susțină o agresiune militară fără precedent, după cum urmează: „*Еще раз война – это всегда плохо, но лучше войны, чем сытая самоуспокоенность, лучше страдания, чем горделивая самоуверенность. Лучше война, чем несправедливый мир*”[3]. Această propagandă deschisă antiumană și anticreștină, se utilizează pe larg și în R. Moldova. De exemplu, un oarecare Sedov Evghenii, în articolul „*Viitorul*

Europei se află în mâinile lui Dumnezeu”, înșiră pe hârtie, în fond, o foaie volantă:

„(...) fluxul actual necontrolat al migranților în Europa a început să le reamintească oamenilor de situația de la sfârșitul secolului IV – începutul secolului VI, când sute de mii de barbari au invadat imperiul Roman, destrămându-l în bucăți. Acea epocă a fost numită chiar „Marea migrațiune a popoarelor”. Și mulți au început să-și facă griji: oare mișcarea actuală a popoarelor din Orientul Mijlociu nu va duce la prăbușirea Uniunii Europene?”

Și în continuare, conform profețiilor: „Dar în vremea acestor împărați, adică în zilele Europei moderne, Dumnezeu cerurilor va ridica o împărăție (citește a Rusiei – nota autorului), care nu va fi nimicită niciodată și care nu va trece sub stăpânirea altui popor. Ea va sfârâma și va nimici toate acele împărății, și ea însăși va dăinui veșnic” (Daniel 2:44). Această foaie volantă a fost răspândită într-un tiraj de 20 mii de exemplare în Republica Moldova [4].

Nu trebuie să fii mare specialist, doar cărturar istoric și politic, ca să-ți dai seama că reprezentații Bisericii Ortodoxe ruse vorbesc despre aceeași nimicire a neamurilor, chiar cu bomba atomică rusească, numai pentru a forma al „cincilea” imperiu rus. Dar omul de rând necărturar crede în toată propaganda „imperului nou”, atunci când i se spune despre Biblie, Dumnezeu, apostoli și sfinți. Și acest fapt explică de ce un procent considerabil din populația Republicii Moldova crede în așa-numita „Uniune Euroasiatică”, care, deși formată, deja se dezmembrează, iar pentru țările-membre ce nu vor să se supună dictatului lui V. Putin, se utilizează războaie economice, presiune, ură și pedeapsă.

Cât despre dispariția Uniunii Europene, această idee este promovată încă din timpul formării Comunității Statelor Independente (CSI). Propaganda politico-religioasă a Kremlinului față de UE urmărește două repere strategice: slăbirea acestei comunități, dar și izolarea Europei de Statele Unite ale Americii. Din păcate, unii politicieni ai țărilor membre UE se „prind în undița rusească”. Însă Europa, în ansamblu, tot mai mult înțelege că ea nu va face față invaziei islamului fără susținerea SUA. Evenimentele din martie 2015 și până în prezent le arată europenilor că Rusia agresivă reprezintă un pericol serios, pericol ce poate fi depășit

numai cu susținerea SUA. Prin aceasta se explică, probabil, și decizia Bruxelles-ului de a se alătura propunerii americane de formare a unei piețe comune UE-SUA, dar și continuarea sancțiunilor economico-financiare și militare contra Rusiei. Aceste sancțiuni au stopat nițel, dar nu definitiv, ambițiile lui V. Putin, slăbind, în schimb, considerabil puterea economică a Federației Ruse.

Dacă comparăm puterea economică a Rusiei cu cea a SUA în 2013, PIB-ul SUA a constituit 16,7 trilioane de dolari, fiind de 8,8 ori mai mare decât cel al Rusiei. În anul 2016 conform datelor Băncii Mondiale, PIB-ul american va constitui deja 18,7 trilioane dolari, fiind de 19 ori mai mare decât cel al Federației Ruse. E o diferență imensă. Dacă mai ținem cont și de faptul că PIB-ul Rusiei e determinat, în mare măsură, de prețul resurselor energetice, atunci rămânerea în urmă a Federației Ruse față de SUA este catastrofală. Și iată că în aceste circumstanțe președintele Rusiei V. Putin, a început ca pe timpul sovietic goana înarmării. Unii experți sunt de părere că Rusia nu va putea face față acestei goane și se va opri. Opinia noastră este că Rusia poate să continue goana înarmării chiar și atunci când prețul petrolului va ajunge la 35 sau chiar 25 de dolari barilul și asta deoarece costurile extragerii și transportării unui baril de petrol în Rusia, variază între 10 și 30 de dolari conform datelor fostului ministru rus pentru resursele energetice Iurie Șafrannic (a. 2015). Apoi, mai trebuie să ținem cont și de faptul că datoria externă a Federației Ruse este relativ mică, iar rezervele valutare naționale depășesc cifra de 380 miliarde dolari (luna mai 2016). În plus, Ministerul de Finanțe al Rusiei, în luna mai 2016, a sondat piața mondială a hârtiilor de valoare, ieșind pe această piață cu 1,8 miliarde obligațiuni de stat, cu o dobândă anuală de 5%. La această ofertă, piața a răspuns cu o cerere a firmelor europene și americane în valoare de circa 8 miliarde de dolari, ceea ce le-a dat încredere specialiștilor ruși că aceasta poate fi o cale importantă de obținere a resurselor financiare.

În opinia noastră totul depinde de viitorul președinte al Rusiei. Dacă va fi V. Putin sau o altă persoană gen D. Medvedev sau S. Ivanov, Rusia va continua aceeași politică expansionistă pe plan extern. Or, actualmente, ierarhia puterii în Federația Rusă, atât pe verticală, cât și la nivel regional, este constituită

din reprezentanții FSB (succesorul KGB) și ai armatei, iar mentalitatea rușilor de rând se încadrează, în mare parte, într-o matrice socială dură care derivă din dorința „*хоть один раз ударить по морде американцам*”, după spusele multor experți ruși. Cu astfel de dominantă, putem să ne așteptăm, precum afirmă academicianul Alexei Arbatov că Rusia va călca pe „aceeași greblă” pe care a călcat și URSS în perioada lui Leonid Brejnev, când circa 50% din venitul național era destinat înarmării, inclusiv producției de noi rachete balistice și formării celei mai puternice flote de submarine sofisticate și foarte costisitoare, numite submarinele „Delta”, care puteau să funcționeze neîntrerupt sub gheață, până la 6 luni.

În războiul rece actual declanșat de către V. Putin și anturajul lui politic, militar și religios, Federația Rusă abuzează și de tragedia poporului sirian, care de mai mulți ani se află într-un război intern de autonimicire, război ce a contribuit la declanșarea unei migrații a milioane de oameni din așa-numita Lume a treia către Europa. Se pare că printre migranți sunt foarte mulți tineri antrenați fizic, ce sunt infiltrați de către extremiștii așa-numitului stat islamic. Odată pătrunși în Europa, ei sunt în așteptarea ordinelor de acțiune în vederea destabilizării și slăbirii Uniunii Europene. Printre primii politicieni care au făcut astfel de declarații în acest sens a fost premierul ungar Viktor Orban.

Totodată, agravarea relațiilor dintre Turcia și Rusia în legătură cu doborârea de către aviația turcă a avionului militar rusesc trezește bănuiele că V. Putin a decis intenționat să-l sacrifice pe aviatorul rus în vederea închiderii frontierei cu Turcia pentru ca migranții să nu mai pătrundă prin această țară în Federația Rusă. Astfel, datorită acestui sacrificiu, V. Putin a rezolvat concomitent două probleme: și-a închis frontiera pentru imigranți și, totodată, a învinuit Turcia de agresiune. Istoria a demonstrat nu o singură dată această tactică a politicienilor ruși, fie din imperiului țarist, fie din cel sovietic. În plus, experții ruși au dat de înțeles că Germania și Austria trebuie să răspundă de evenimentele de pe urma migrațiilor. În acest mod, politicienii ruși au obținut două succese în centrul Europei: au contribuit la orientarea fluxurilor migratorii către lumea germană, care constituie nucleul UE, slăbind în același timp aceste țări și Uniunea Europeană per ansamblu. Și în al doilea rând, au

reușit să convingă oamenii de afaceri germani să nu părăsească Rusia. Astfel, tot mai mulți politicieni și oameni de afaceri din Lumea germană declară că sunt împotriva sancțiunilor contra Moscovei și doresc afaceri economico-comerciale cu Federația Rusă, chiar dacă au apărut și poziții diametral opuse, precum cea a Ministrului Apărării al Germaniei [5]. Însă aceste păreri au cam întârziat: numai în a. 2015, în Germania, au intrat circa un milion de migranți și nu doar din Siria. Concomitent, în Germania s-au activizat forțele de extremă dreapta, dar și spiritul naționalismului. Reacțiile din Austria sunt și ele previzibile, fapt demonstrat de rezultatele alegerii președintelui țării din luna mai 2016.

Cât privește poziția și situația românilor, România se situează foarte diferit sub aspect politic și economic față de Republica Moldova. România este în UE și sub umbrela de securitate NATO, și deci este cert că va fi protejată. Între timp R. Moldova a devenit tot mai vulnerabilă datorită loviturilor politice de la „Palat” ce au avut loc în a. 2015, furtului de miliarde, a vulnerabilității sistemului financiar-bancar, spălării a zeci de miliarde de dolari pentru băncile și oligarhii ruși. Totodată, ideea aderării la UE a fost transformată într-un *brand* politic speculativ, au sporit prețurile și sărăcia populației, Occidentul refuzând să acorde finanțare precum anterior, până în a. 2013. Republica Moldova s-a transformat treptat într-un stat oligarhic care nu este în stare să asigure populația cu locuri de muncă și un trai decent. Acest fapt determină convingerea oamenilor că statul lor e pe cale de dispariție. Mai mult, unii europarlamentari, dar și lideri UE, au ajuns la concluzia că, pentru a adera la UE, R. Moldova are nevoie de cel puțin 40 de ani, adică de timpul unei generații. Sub aspectul strategiei Republicii Moldova de aderare la UE, este semnificativ

Forumul Economic cu genericul „Moldova în noul context regional”, care a avut loc la Chișinău în luna mai 2016. Una din concluziile acestui forum a fost că R. Moldova trebuie să devină un spațiu de conexiune dintre Est și Vest, idee promovată anterior în perioada anilor 2001-2009 de regimul comuniștilor. Reiese că după atâtea vorbe și declarații din perioada anilor 2010-2015, Republica Moldova s-a întors la poziția anului 2001. Însă, astăzi, în 2016, situația geopolitică din sud-estul Europei e cu totul alta, e foarte periculoasă, deoarece s-a declanșat războiul rece care treptat se transformă într-un război „fierbinte” de expansiune militară a Federației Ruse în Ucraina. Este posibil că această expansiune a Rusiei nu se va opri la Ucraina.

Din cele menționate despre perspectiva geopolitică a războiului rece și despre Republica Moldova reiese că această țară mică devine o „zonă tampon” între UE și spațiul actual de interese al Federației Ruse. Acest fapt ar putea prevesti dispariția Republicii Moldova, despre care, în fond, se vorbește și se scrie de mult timp. În această postură de „zonă tampon” pericolul dispariției populației băștinașe – a românilor (moldovenilor) devine unul real. Depășirea acestui pericol poate avea loc numai în condițiile reunirii celor șase județe ale Basarabiei (R. Moldova) cu Țara-Mamă (România), precum și cu condiția promovării de către Occident (SUA, UE, NATO) a politicii de schimb de teritorii între România împreună cu R. Moldova, de o parte, și Ucraina – de altă parte, urmând ca regiunea stângă a Nistrului să treacă la Ucraina, iar toată Basarabia și nordul Bucovinei – la România, cum a fost până în a. 1940. În acest sens, considerăm că Occidentul trebuie doar să insiste și să condiționeze prin acest schimb de teritorii aderarea Ucrainei la UE și, eventual, la NATO.

Bibliografie

- [1] ВАСИЛЬЕВ Леонид Сергеевич – Три пути из прошлого в будущее – шаги и люди. Независимая газета, Москва, май 2016.
- [2] АРБАТОВ Алексей – Россия и гонка вооружений. Независимая газета. Опыт, Москва, апрель 2016
- [3] ЧАПЛИН, Протоиерей Всеволод, citat de БОРИСОВ Юрий – Война, что прописана в твоей голове. Независимая газета. Москва, 27 октября 2015.
- [4] SEDOV Evghenii. Viitorul Europei se află în mâinile lui Dumnezeu. Publicație creștină lunară „Comoara noastră” din Republica Moldova, mai 2016.
- [5] ГУЩИНА Инна. Бундесвер воспринимает Россию как источник угрозы – Независимая газета, Москва, 19 февраля 2015.